

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

נשא (חלק יג — שיחה א)

יוצא-לאור למחזור הראשון מלימוד הלוקטי שיחות
שבוע פרשת נשא, חיד סיון, ה'תש"פ (א)



יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע



LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2020

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

נשא

— „במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים”⁵?

והענין הוא, כמבואר בלקו”ת ריש פרשתנו⁶, ש”טעם נסיעתם במדבר עם המשכן וכליו ה’ כדי להכניע כח יניקת החיצונים, ששרש יניקתם הוא במדבר דוקא”, ויתירה מזו: ע”י שהכניעו את החיצונים והחשך המסתיר „היו ממשיכים גילוי אלקות”⁷. ובכדי לפעול זה הוצרכו להיות בהמדבר מ’ שנה⁸.

בפשטות: ע”י מסעות בני” במדבר, ה’ הענן הורג את הנחשים והעקרבים⁹, וגם הפכו את המדבר למקום ישוב. מדבר נבדל ממקום ישוב בעיקר בשני ענינים: א) „לא ישב אדם שם”¹⁰ — וכשהיו בו ששים רבוא בני” ישוב אדם שם¹¹; ב) „ארץ לא זרועה”¹²

א. כמדובר כמה פעמים, הכלל ש”התורה היא נצחית”¹ בתקפו הוא בנוגע לכל התורה כולה. גם העינים שבתורה אשר בגשמיות אינם בזמננו — נמצאים הם גם עכשיו ברוחניותם [והרי הרוחניות היא מקור ושרש הגשמיות].

וכן בענין הנאמר בפרשתנו — מנין בני גרשון ובני מררי, והתחלתו הנאמרת בסוף פרשה הקודמת — מנין בני קהת (המסתיים בפרשתנו²) — שאף שבגשמיות אינו ענין נצחי, שהי’ הציווי למנותם והמנין עצמו רק פעם אחת בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים³ — הענין ברוחניותו הוא נצחי — בכל דור ודור.

ב. ויובן זה בהקדים למה הוצרכו ישראל להשאר במדבר ארבעים שנה: הן אמת שע”י חטא המרגלים נגזר עליהם שלא יכנסו לארץ ארבעים שנה — יום לשנה יום לשנה⁴, הרי הגזירה היתה רק בנוגע לכניסתם לארץ ישראל [חטאו בזה שלא רצו לעלות לא”י, ולכן נענשו שלא יכנסו אלי’], מדה כנגד מדה⁵, אבל הרי היו יכולים להיות מ’ שנה אלו במקום ישוב (שלא בא”י), ולא במדבר ובפרט

(5) עקב ח, טו.
 (6) וראה גם זהר (ח”ב קפד, רע”א): ואפיק לון קב”ה למהיך במדברא תקיפא ... בגין לתברא תוקפי” כו’.
 (7) לקו”ת שם כב, סע”ב.
 (8) ומה שאלולי חטא המרגלים לא היו צריכים להיות במדבר מ’ שנה — יש לומר, לפי שאז ה’ הבירור באופן אחר (וע”ד המבואר בתו”א (ה, סע”ד) בנוגע לחטא עה”ד).
 (9) ספרי בהעלותך יו”ד, לד. פרש”י שם.
 (10) ירמ’ ב, ו.
 (11) ראה שבת (ו, ב): שבזמן שישראל שרויין במדבר ה’ נחשב לרשות הרבים.
 (12) ירמ’ שם, ב.

(1) תניא רפי”ז.
 (2) ד, לד ואילך.
 (3) ר”פ במדבר.
 (4) שלח יד, לד.

אשר יעשה טוב ולא יחטא¹⁷ – עכ"פ יחסיר מכדבעי למיעבד שצ"ל^{17*} בעבודתו – שעפ"ז הרי נמצא הוא ב"מדבר אשר לא ישב אדם שם", כי אדם העליון איננו שם באופן של התיישבות – קביעות¹⁸, ויכול העובד ליפול בעצבות ויאוש, ח"ו, לנטוש שליחותו ב"עני עירך" ולנוס למקום אחר כו',

על זה באה ההוראה¹⁹ לנסוע במדבר ולשנותו – כנסיעת בני" במדבר שבפרשתנו: כמו שנסיעתם במדבר אז היתה ע"פ ציווי הקב"ה, והפכו המדבר למקום ישוב – כן הוא בנוגע לכאן²⁰ מישראל בכל הזמנים, שבכל מקום שהוא נמצא, גם אם המקום הוא "מדבר שמים", הרי היותו שם הוא (לא במקרה ח"ו, אלא) בשליחותו של הקב"ה – "מה' דודר:

– ובהיות בני ישראל במדבר, היו המים מבארה של מרים, מגדלים מיני דשאים ואילנות לאין סוף¹³.

וזהו גם הטעם (בפנימיות הענינים) שנמנו הלויים במיוחד (מבן שלשים שנה גו') – לעבודתם דשיאת המשכן וכליו (שעל ידם הפכו את המדבר לארץ נושבת, כנ"ל מלקו"ת)

– כי ע"י המנין המיוחד בענין זה נעשו במיוחד בזה דבר חשוב¹⁴. ולכן המדבר לא יפעול עליהם [כי דבר שבמנין לא בטל¹⁵], ואדרבה, הם יהפכו אותו ל"ארץ נושבת".

ג. ענין זה – לעשות מ"מדבר" "ארץ נושבת" והכח ע"ז מלמעלה ע"י הציווי למנותם – הוא ענין נצחי (ככל הענינים שבתורה, כנ"ל) בכל דור דור:

כשמתבונן האדם בהסביבה בה הוא נמצא, לפעמים היא כזו שיראה שהיא בבחי' "מדבר אשר לא ישב אדם (העליון¹⁶) שם", כי רוב בנ"א בסביבתו אינם יודעים מענין אלקות (אדם העליון), ואלה היודעים ואלה המתעוררים להתנהג כפי הוראות הקב"ה בתורה – הרי אין צדיק בארץ

(13) במדבר פ"ט, כו.

(14) ראה של"ה חלק תושב"כ שלשה מחנות (שמו, א). ד"ה צהר תעשה לתיבה תרע"ג.

(15) ביצה ג, ב. רמ"א בשו"ע י"ד סי' ק"י ס"א.

(16) כמו שמפרש בלקו"ת פרשתנו כ, ג. ובכ"מ.

(17) קהלת ז, כ.

(17*) כתובות סז, א.

(18) ראה מגילה (כא, סע"א – הובא בפרש"י תוריע יב, ד): אין ישיבה אלא לשון עכבה.

(19) אין סתירה לזה ממש הרמב"ם (הל' דעות רפ"ו) אם ה' במדינה שמהג' רעים כו' ילך כו' – כי הטעם לדין זה הוא כמ"ש הרמב"ם שם לפני"ז "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך כו' נוהג כמנהג אנשי מדינתו לפיכך כו' אם ה' במדינה כו'", היינו שהמדובר במי שנמצא במדרגה כזו שנמשך אחרי מנהגי המקום כו'. אבל אם מחליט בכל התוקף שעליו לפעול על הסביבה ולשנותה לטוב – אמחזיל הבא לטהר (אחרים – לקו"ת שמע"צ פת, ב) מסייעין אותו (יומא לת, סע"ב, וש"נ), שניתן לו הכח מלמעלה שלא להיות נמשך כו' – ואדרבא לשנות אנשי המדינה כו', ככפנים.

הוא שהנהגתו היתה בכחי, "מדבר" – ועי"ז אפשר שיבוא לידי יאוש ח"ו, בחשבו: איך אוכל לשנות הנהגתי ובפרט אם עבר ושנה בה שנעשה לו כהיתר²⁵ ובפרט אם ה"י רגיל בה יותר מב' פעמים²⁶, והרגל נעשה טבע?

על זה באה ההוראה: כמו שבני לוי, שהיו אז מבני שלשים שנה ומעלה, ועד אז לא עבדו את עבודת המשכן²⁷, ובכל זה ניתן להם הכח (ועד ל"נשא את ראש") שמאז והלאה יהיו נושאי המשכן ויהפכו המדבר למקום ישוב, ומעשה רב – שנעשה כ"ז בפועל;

כן הוא בכאו"א, שמבלי הבט על מצבו עד עכשיו, באם יחליט שמכאן ולהבא "יעמוד לפני ה' לשרתו ולעבדו", יותן לו הכח לטהר א"ע (ואת בגדיו²⁷) מכל הענינים הבלתי רצויים שהיו בעבר בהיותו ב"מדבר", ולהמ-

מצעדי גבר כוננו²⁰, בכדי שיהפוך אותו, ע"י עבודתו, למקום מושב אדם (העליון)²¹.

וע"פ מ"ש הרמב"ם²², "ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש²² .. אשר נדבה רוחו אותו .. להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו כו' .. יהי ה' חלקו ונחלתו .. כמו שזכה לכהנים ללויים" – הרי כאו"א, באם רק ינדב רוחו אותו, "להורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים"²³, יותן לו מלמעלה הכח והחשיבות – עד שאינו בטל, ומדרגא לדרגא – ד(בני גרשון) "נשא את ראש גם", נשיאות ראש בצירוף לגדול הימנו, ועד לדרגא ד(בני קהת) נשא את ראש בפ"ע. ועי"ז ביכולתו לעשות מקום המצאו (גם אם בתחלה ה"י מדבר) – דירה לו ית'.

ד. ההוראה האמורה שייכת היא גם לעבודת האדם עם עצמו²⁴:

כשאדם עושה חשבון צדק ממה שעבר עליו – לפעמים "הסך הכל"

(25) יומא פו, ב.

(26) ראה רמ"א יו"ד רס"א. שד"ח כללים בערכו – דבג' פעמים נקרא רגיל. ס' ערה"כ (לבעה"מ סה"ד) בערכו (משו"ת חו"י).

(27) שהרי זה ה"י תיכף לאחרי הקמת המשכן.

ואף שבכלל "כ"ה ללימוד ושלשים לעבודה" (חולין כד, א – הובא בפרש"י בהעלותך ת, כד. וראה פרש"י ד"ה דתקיפין חולין שם. כס"מ להל' כלי המקדש פ"ג ה"ז בסופה) – הרי מכיון שגם אופן עבודת הלויים בפעם הראשונה הוא חלק בתורה ש"היא נצחית", מובן דגם אופן זה שייך בעבודה רוחנית דכאו"א.

(27*) ראה בהעלתך ת, ו ואילך.

(20) תהלים לו, כג. וראה היום יום ע' סט. קד.

(21) ויתירה מזו שמהפך מדבר העמים למדבר דקדושה, "אשר לא ישב אדם שם" למעליותא (ראה לקו"ת במדבר ד, ג ואילך). וראה גם זהר שם: דלא מתישבן מלי דאורייתא אלא תמן, דלית נהורא אלא הוא דנפיק מגו חשוכא.

(22) סוף הל' שמיטה ויובל.

(22*) ראה כתובות עה, א.

(23) שם ה"ב.

(24) ראה לקו"ת פרשתנו כ, סע"ב ואילך.

סידור כלים נאים שבא לאחרי ניקוי ההיכל מכל לכלוך כו'²⁹].

ו. פעולות העבודה דסור מרע ועשה טוב, מובנים הם מהחילוק שבין משא בני גרשון למשא בני קהת:

בני גרשון נשאו את יריעות המשכן וכו', משא"כ בני קהת נשאו כלי המשכן – הארון והשלחן וכו'. והחילוק בין היריעות וכו' והכלים הוא, שהיריעות וכו' מקיפים ומגינים, משא"כ הכלים – הרי יש לכל כלי עבודה ופעולה מיוחדת לו: ארון העדות, שלחן דלחם כו' וכו'.

וענינם בעבודה: סו"מ – (שלילה) מגינה על האדם מהאסור עליו ומזיקו; עש"ט – עשית מצות שהם עדות, יד המחלקת צדקה נעשית מרכבה ממש וכו'³⁰.

וע"י ב' העבודות נעשה המשכן ודירה לו ית' בשלימותו.

(משיחת פ"ט נשא תשל"ב)

שיך גילוי אלקות בנפשו ועליו יאמר ושכנתי בתוכם להיות משכן לו ית'²⁸.

ה. בכדי שהאדם והסביבה שלו ייעשו דירה לו ית', צריכה להיות העבודה בשני הקוין ד"סור מרע" וד"עשה טוב". ובדוגמת מלך בו"ד, כשרוצים לתקן לו דירה, צריך "לפנות ההיכל מכל לכלוך וטינוף כו' ואח"כ לסדר שם כלים נאים", כ"ה גם בעשיית הדירה לו ית', שצריך לזה ב' הענינים דסור מרע ועשה טוב²⁹.

וגם ענין זה נרמז בבני גרשון ובני קהת (נושאי המשכן): גרשון הוא מלשון גירושין³⁰ – סור מרע. וקהת הוא מלשון³¹ "ולו יקהת עמים"³² (אסיפת וקבוץ³³ ענינים הטובים) – ועשה טוב.

וכמו שגרשון נולד לפני קהת, כ"ה גם בסדר העבודה, שבתחלה צ"ל "סור מרע" ואח"כ "ועשה טוב"³⁴ [בדוגמת

(28) ראה תניא פל"ד.

(29) לקו"ת בלק ע, ג.

(30) לקו"ת פרשתנו כא, סע"א. ועד"ז י"ל גם בנוגע למררי (ל' מרירו), אלא ש(צער ו)טפל הוא לגרשון (וקהת) וגם משא בני מררי קרשים כו' – בדוגמת יריעות וכו' דבני גרשון.

(31) שם, א.

(32) ויחי מט, י.

(33) כפירש"י שם. וראה גם לקו"ת שם.

(34) ומה שבני קהת נמנו (חשיבות – כנ"ל בפנים) לפני בני גרשון – הוא מצד חשיבותם, לפי שהיו נושאי הארון (במדב"ר ריש פרשתנו).

(35) ראה תניא פכ"ג.

